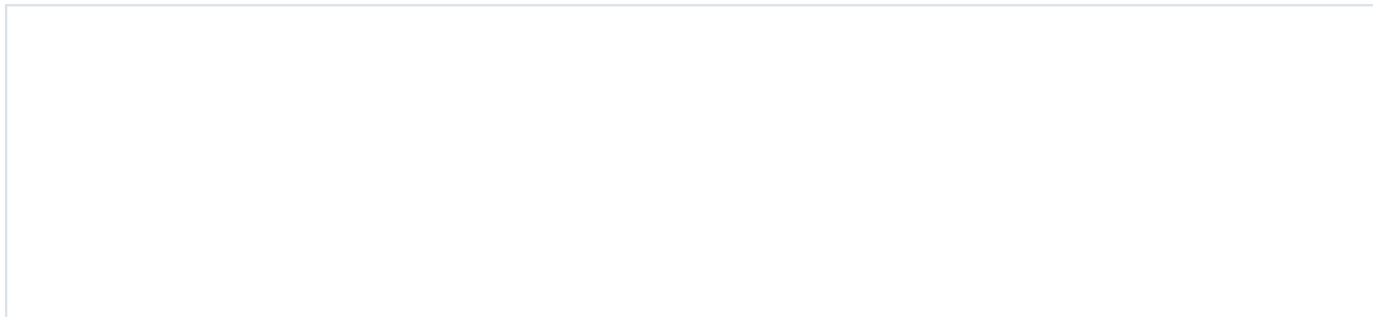
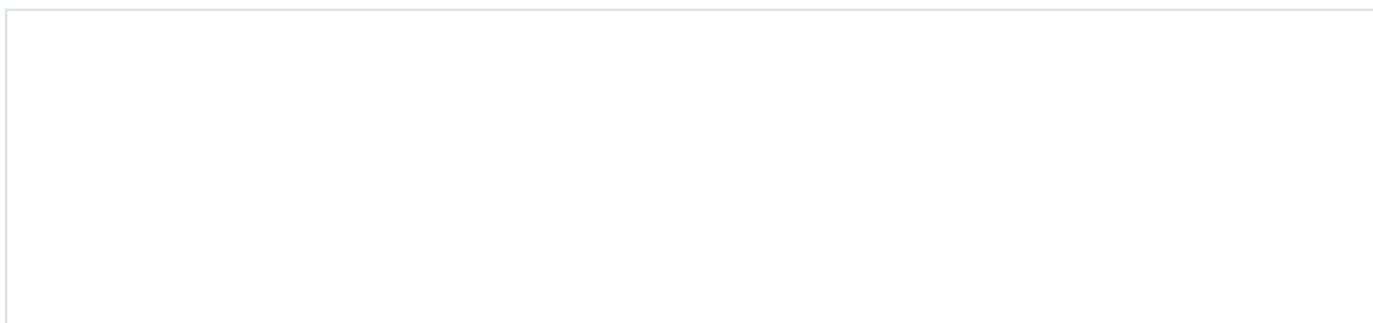

Annonce

Annonce

Der er ingen tvivl om, at adgang til træer fra afgræsningsmarker øger både køer og kalves velfærd. En præferencetest i projektet med forskelligt løv viser, at køerne er glade for at æde både gråpil og tjørn. Observation af kalvenes leg mellem træerne viser ligeledes øget dyrevelfærd for denne dyregruppe. Foto: Center for Frilandsdyr

Skovlandbrug med produktionsdyr giver flere plusser end minusser

KRONIK: Adgang til et andet område end en græsmark giver øget mulighed for mere naturlig adfærd, og nærmiljøet bliver mere alsidigt med et anderledes klima til rådighed. Der bliver adgang til andre fødeemner, som supplerer afgræsningen.

 Af Ekstern skribent

 04. januar 2024, 17:22

 Læsetid: 5 minutter

 [Mark og stald](#)

 [Kronik](#), [Dyrevelfærd](#), [Skovlandbrug](#)

Del på Facebook

Del på Twitter

Del på LinkedIn

Print

Af Rikke Thomsen, agrobiolog og Ph.D., og Camilla Kramer, agronom, Center for Frilandsdyr

På to skovlandbrugsbedrifter med henholdsvis malkekøer og ammetanter med kalve har dyrene adgang til arealer med træer gennem sommerperioden. Det tilbyder køerne mulighed for at udfolde mere naturlig adfærd, et nærmiljø med et andet klima og en større diversitet af fødeemner. Alt sammen noget, der resulterer i en bedre dyrevelfærd for køerne.

I [projektet ROBUST \[https://robust-skovlandbrug.dk/\]](https://robust-skovlandbrug.dk/) har Center for Frilandsdyr over to afgræsningssæsoner fulgt to bedrifter, der har åbnet for adgang til træer i forbindelse med køernes afgræsningssmarker. På den ene bedrift har højtydende malkekøer haft adgang til et læbælte, og på den anden bedrift har ammetanter med kalve haft adgang til skovarealer.

Køernes adfærd i skoven har været fulgt via vildtkamera placeret ved indgangen til skovarealer samt forskellige steder mellem træerne på bedriften med ammetanter og kalve.

Ammetanterne i skovarealerne bevæger sig meget rundt frem for at ligge og hvile. Dog var der i et af skovstykkerne en lysning, hvor der blev observeret flere liggende køer. Køerne bruger en stor del af tiden på at æde løv fra træerne og æde af det bunddække, der er på arealerne med træer. Træerne bruges også flittigt som kløpinde.

Det tyder også på, at specielt kalvene er ekstra glade for at bruge skovområderne og bruger det mere end ammetanterne. Kalvene viste sig at være meget aktive, når de var i skoven, hvor det virkede til, at den anderledes natur opfordrede til leg.

Læs også:

[Skovlandbrug er ikke længere den lille fikse idé, men et seriøst videnskabeligt fagområde](#)

Der er ingen tvivl om, at adgang til træer fra afgræsningsmarker øger både køer og kalves velfærd. Adgang til et andet område end en græsmark giver øget mulighed for mere naturlig adfærd, og nærmiljøet bliver mere alsidigt med et anderledes klima til rådighed. Der bliver adgang til andre fødeemner, som supplerer afgræsningen. Fx viser en præferencetest i projektet med forskelligt løv, at køerne er glade for at æde både gråpil og tjørn. Observation af kalvenes leg mellem træerne viser ligeledes øget dyrevelfærd for denne dyregruppe.

Data fra en GPS fastgjort på halsremmen på en del af køerne viser, at malkekøerne typisk bruger læbæltet om eftermiddagen, i den sidste tid de er på marken, inden de bliver hentet hjem. Ammetanter og kalve bruger derimod den første del af tiden mellem træerne for derefter at fortsætte deres daglige rytme på marken. Forskellen kan skyldes, at de højtydende malkekøer har et stort behov for at æde grovfoder af høj kvalitet (græs) imellem malkningerne, og derfor først går ind mellem træerne, lige inden de hentes hjem.

Begge grupper brugte i undersøgelsen i gennemsnit seks pct. af tiden mellem træerne, af den tid de var på græsningsarealerne. Den relativt sparsomme tid brugt i arealerne med træer kan skyldes, at køer naturligt er byttedyr og har brug for overblik over eventuelle prædatorer. Det forklarer muligvis også, hvorfor de ikke brugte meget tid på at hvile sig derinde.

Det kan være en god idé med enkeltstående træer ude på græsmarken (savanne), som kan tilbyde køerne nogle af de fordele, der er ved adgang til arealer med træer.

Læs også:

»Vi laver plads til natur et sted, hvor der ikke før har været plads«

Temperaturer målt i skov og på marken viser, at risikoen for varmestress hos køerne formindskes kraftigt, når de har mulighed for at gå ind i en skov. I ROBUST-projektet har vi dog ikke kunnet finde sammenhæng mellem brug af

skov og temperatur. Dette kan skyldes andre faktorer, der spiller ind på køernes adfærd, som fx øget insekttryk mellem træerne og mere vind på marken, når det er varmt. De forhold er ikke undersøgt i projektet.

Dyretrykket og adgangen til områderne med træer skal tilpasses, så træerne ikke ødelægges af køernes færden. I undersøgelsen er træer og skovarealer efter hver græsningssæson tjekket for skader, og det viser sig, at køerne har forårsaget meget få skader på træerne selv efter to sæsoner med adgang til de samme arealer. Det hænger sandsynligvis også sammen med den relativt korte tid, køerne har brugt arealerne med træer.

Køernes færden åbner naturligt mere op i træernes tæthed, specielt i bunden, og det kan give anledning til, at andre arter får lys og plads. Barkskader på træerne og belastning på rødder bør dog følges tæt igennem afgræsningssæsonen, specielt hvis dyretrykket er højt.

Skovlandbrug, hvor produktionsdyr får adgang til områder med træer, giver flere plusser end minusser.

Projektet er ledet af Innovationscenter for Økologisk Landbrug og er et samarbejde mellem Center for Frilandsdyr, Københavns Universitet, Skovdyrkerne, Them Andelsmejeri, Signatur Hotel og Konference, Ellinglund, Sommerbjerg, Forum Østergaard og Nyborggaard.

Projektet er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og Grønt Udviklings- og Demonstrations Program, GUDP under Fødevarerministeriet